

Advies nr. 140/2019 van 7 augustus 2019

Betreft: Adviesaanvraag over een koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 31 augustus 2014 *houdende de vaststelling van de regels inzake oprichting, beheer en raadpleging van het centraal register van lastgevingsovereenkomsten met het oog op het regelen van een buitengerechtelijke bescherming en van het centraal register van verklaringen betreffende de aanwijzing van een bewindvoerder of vertrouwenspersoon* (CO-A-2019-137)

De Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna de "Autoriteit");

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit, inzonderheid op artikel 23 en 26* (hierna "WOG");

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van Dhr. Koen Geens, minister van Justitie, ontvangen op 29 mei 2019;

Gelet op het verslag van Mevr. Alexandra Jaspar;

Brengt op 7 augustus 2019 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De minister van Justitie, Koen Geens (hierna : de aanvrager), verzoekt de Autoriteit om advies over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 31 augustus 2014 *houdende de vaststelling van de regels inzake oprichting, beheer en raadpleging van het centraal register van lastgevingsovereenkomsten met het oog op het regelen van een buiten-gerechtelijke bescherming en van het centraal register van verklaringen betreffende de aanwijzing van een bewindvoerder of vertrouwenspersoon* (hierna: het ontwerpbesluit).

Context

2. Het ontwerpbesluit breidt het toepassingsgebied van het koninklijk besluit van 31 augustus 2014¹. Dit besluit geeft uitvoering aan de artikelen 490 en 496 van het *Burgerlijk Wetboek* en voorziet in de nadere regels inzake de oprichting, het beheer en de raadpleging van twee soorten centrale registers die beiden worden bijgehouden door de Koninklijke Federatie van het Belgisch notariaat:
  - het centraal register van lastgevingsovereenkomsten met het oog op het regelen van een buitengerechtelijke bescherming – in uitvoering van artikel 490 *Burgerlijk Wetboek*;
  - het centraal register van verklaringen betreffende de aanwijzing van een bewindvoerder of een vertrouwenspersoon (hierna: het centraal register van verklaringen) – in uitvoering van artikel 496 *Burgerlijk Wetboek*.
3. De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (hierna: Commissie), de rechtsvoorganger van de Autoriteit, gaf op 21 mei 2014 een gunstig advies m.b.t. het ontwerp dat later zou uitmonden in het koninklijk besluit van 31 augustus 2014².
4. Artikel 392 van het *Burgerlijk Wetboek* bepaalt dat de langstlevende ouder die het ouderlijk gezag uitoefent of beide ouders gezamenlijk, een verklaring kunnen afleggen voor de notaris of de vrederechter om een voogd aan te duiden. Elk van de ouders kan deze verklaring steeds herroepen. Artikel 200 van de wet van 21 december 2018 *houdende diverse bepalingen betreffende justitie*, past artikel 392 van het *Burgerlijk Wetboek* aan door te bepalen dat de griffier van het vredegerecht of de notaris deze verklaring zal laten opnemen in het centraal register van verklaringen, zoals bedoeld in artikel 496 van het *Burgerlijk Wetboek*.

---

¹ Koninklijk besluit van 31 augustus 2014 *houdende de vaststelling van de regels inzake oprichting, beheer en raadpleging van het centraal register van lastgevingsovereenkomsten met het oog op het regelen van een buitengerechtelijke bescherming en van het centraal register van verklaringen betreffende de aanwijzing van een bewindvoerder of vertrouwenspersoon*, BS 2 september 2014.

² Advies nr. 45/2014 van de Commissie van 21 mei 2014, te raadplegen via deze link:

https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/advies_45_2014.pdf.

5. Artikel 200 van de wet van 21 december 2018 treedt in werking uiterlijk op de eerste dag van de twaalfde maand na die waarin deze wet bekendgemaakt is in het Belgisch Staatsblad, tenzij de Koning een vroegere datum vaststelt³. Desalniettemin bepaalt artikel 201 van diezelfde wet dat verklaringen tot aanwijzing van een voogd die plaatsvinden vóór de inwerkingtreding van artikel 200, het voorwerp *kunnen* uitmaken van een inschrijving in het centraal register van verklaringen.
6. Het ontwerpbesluit wijzigt het koninklijk besluit van 31 augustus 2014 door de verklaringen inzake de aanwijzing van een voogd toe te voegen aan het centraal register van verklaringen, in uitvoering van artikel 200 van de wet van 21 december 2018.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Rechtsgrondslag

7. Elke verwerking van persoonsgegevens moet steunen op een rechtsgrondslag in de zin van artikel 6 AVG.
8. Het koninklijk besluit van 31 augustus 2014, zoals aangepast door het ontwerpbesluit, zal uitvoering geven aan de artikelen 490, 496 en het gewijzigde artikel 392 van het *Burgerlijk Wetboek*. Voor zover de verwerking van persoonsgegevens door de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat, de notarissen en de griffiers van de vredegerichten niet slaat op de bijzondere categorieën van persoonsgegevens, zoals bedoeld in artikel 9 AVG, steunt het ontwerpbesluit op artikel 6.1.c) AVG: de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust. De artikelen 490 en 496 van het *Burgerlijk Wetboek* bepalen immers uitdrukkelijk dat de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat het centraal register inzake lastgevingsovereenkomsten en het centraal register inzake verklaringen bijhoudt.

---

³ Op het ogenblik van schrijven is artikel 200 van de wet van 21 december 2018 nog niet in werking getreden.

2. Doeleinde

9. Volgens artikel 5.1.b) AVG is de verwerking van persoonsgegevens uitsluitend toegestaan voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.
10. Het ontwerpbesluit voert artikel 392 van het *Burgerlijk Wetboek* uit zoals gewijzigd door artikel 200 van de wet van 21 december 2018 *houdende diverse bepalingen betreffende justitie*. Het doeleinde van artikel 200 van de wet van 21 december 2018 bestond in het verlenen van een vorm van publiciteit aan de verklaring tot aanwijzing van een voogd. De voorbereiden werken verklaren de noodzaak hiervan als volgt: *"In tegenstelling tot de wilsverklaringen die worden afgelegd in het kader van het bewind (artikel 496 BW) wordt voor de verklaring tot aanwijzing van een voogd evenwel niet voorzien in enige vorm van publiciteit. De publiciteit is nochtans essentieel opdat de vrederechter hiervan kennis zou hebben bij de aanstelling van de voogd na het overlijden van de ouders van de minderjarige."*⁴
11. Bijgevolg achtte de wetgever het gepast om door artikel 200 van de wet van 21 december 2018 een registratiesysteem bij de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat in te voeren, naar analogie met artikel 496 van het *Burgerlijk Wetboek*. Artikel 200 van de wet van 21 december 2018 verwijst bijgevolg naar het registratiemechanisme van artikel 496 van het *Burgerlijk Wetboek* waaruit op voldoende duidelijke wijze het doeleinde van de publiciteit ten aanzien van andere overheden, zoals het vrederecht, blijkt.
12. De Autoriteit stelt bijgevolg vast dat het nagestreefde doeleinde welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd is.

3. Proportionaliteit

13. Artikel 5.1.c) AVG bepaalt dat persoonsgegevens beperkt moeten zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”).

---

⁴ Amendementen bij het wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake burgerlijk recht en tot vereenvoudiging van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek en het Gerechtelijk Wetboek betreffende de onbekwaamheid, en van de wet van 17 maart 2013 tot hervorming van de regelingen inzake onbekwaamheid en tot instelling van een nieuwe beschermingsstatus die strookt met de menselijke waardigheid, *Parl. St.* Kamer 2018-19, nr. 3303/003, bladzijde 15, te raadplegen via deze link:

<https://www.dekamer.be/FLWB/PDF/54/3303/54K3303003.pdf> .

14. In haar advies van 21 mei 2014 achtte de Commissie dat de geregistreerde persoonsgegevens van de notaris en de persoon die de verklaring aflegt, proportioneel waren ten opzichte van de nagestreefde doelstellingen⁵.
15. Uit het koninklijk besluit van 31 augustus 2014 volgt dat de persoonsgegevens voornamelijk afkomstig zijn van de natuurlijke persoon die de verklaring aflegt en de instrumenterende notaris.
16. Artikel 6 van het koninklijk besluit van 31 augustus 2014 somt de persoonsgegevens op die de griffier van het vredegerecht of de notaris doorsturen naar de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat wanneer zij de registratie van een verklaring aanvragen. Artikel 5 van het ontwerpbesluit voegt aan deze lijst de vermelding toe van het feit dat het gaat om een (herroeping van een) verklaring tot aanwijzing van een voogd.
17. Artikel 8 van het koninklijk besluit van 31 augustus 2014 somt de persoonsgegevens op die de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat registreert in het centraal register van verklaringen. Artikel 7 van het ontwerpbesluit voegt aan deze lijst de vermelding toe van het feit dat het gaat om een (herroeping van een) verklaring tot aanwijzing van een voogd.
18. De Autoriteit stelt vast dat de verwerkte persoonsgegevens proportioneel blijven ten opzichte van de nagestreefde doelstellingen.

4. Toegang

19. Artikel 10 van het koninklijk besluit van 31 augustus 2014 bepaalt dat de gegevens in de registers toegankelijk zijn voor de notarissen, de vredegerechten en de Procureur des Konings in functie van de uitoefening van hun ambt, alsook de persoon die de verklaring heeft afgelegd of de lastgever zelf. Dit artikel bepaalt ook de modaliteiten van deze toegang. De Autoriteit neemt akte van deze regeling.

---

⁵ Van de persoon die de verklaring heeft afgelegd registreert de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat de volgende persoonsgegevens: naam, voornaam, geboortedatum, geboorteplaats, verblijf- of woonplaats en Rijksregisternummer.

5. Bewaartermijn

20. Volgens artikel 5.1.e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
21. Voor de verklaring tot aanwijzing van een voogd zal de bewaringstermijn gelden die artikel 9 van het koninklijk besluit van 31 augustus 2014 vastlegt voor de lastgevingsovereenkomsten en de overige verklaringen: *“tot op het ogenblik dat de persoon wiens gegevens bewaard werden de leeftijd van 120 jaar zou bereikt hebben, tenzij de lastgevingsovereenkomst voor die dag zou zijn vervallen de verklaring zou zijn herroepen”*.
22. Met betrekking tot de algemene bewaartermijn nodigt de Autoriteit de aanvrager uit om zijn keuze voor de bewaartermijn van *“het ogenblik dat de persoon wiens gegevens bewaard werden de leeftijd van 120 jaar zou bereikt hebben”* te motiveren en te voorzien in een gedifferentieerde bewaartermijn naargelang het gaat om een lastgevingsovereenkomst, een verklaring tot aanduiding van een bewindvoerder of een verklaring tot de aanwijzing van een voogd. Het ontwerpbesluit moet eveneens de bewaartermijn bepalen bij een herroeping van de verklaring.

6. Gebruik van het Rijksregisternummer

23. Artikel 12 van het koninklijk besluit van 31 augustus 2014 vermeldt dat de raadpleging van de registers kan plaatsvinden aan de hand van het rijksregisternummer *“nadat daartoe, overeenkomstig de vigerende regelgeving, machtiging werd bekomen van het Sectoraal Comité voor het Rijksregister”*. De Autoriteit merkt op dat krachtens artikel 8, §1 van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van natuurlijke personen*, zoals gewijzigd door artikel 14 van de wet van 25 november 2018 *houdende diverse bepalingen met betrekking tot het Rijksregister en de bevolkingsregisters*, het uitsluitend aan de Minister van Binnenlandse Zaken toekomt om het gebruik van het Rijksregisternummer te machtigen⁶.
24. Machtigingen die in het verleden werden verleend behouden hun rechtsgeldigheid ingevolge artikel 111, eerste lid WOG.

---

⁶ Artikel 8 van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen* zoals gewijzigd door artikel 14 van de wet van 25 november 2018 *houdende diverse bepalingen met betrekking tot het Rijksregister en de bevolkingsregisters*, BS 13 december 2018.

7. **Beveiligingsmaatregelen**

25. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
26. Artikel 32 AVG wijst in dit verband op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
  - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
  - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
  - een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.
27. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de Autoriteit op de Aanbeveling van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer⁷ ter voorkoming van gegevenslekken en op het document "Referentiemaatregelen⁸ inzake beveiliging die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht moeten worden genomen". De Autoriteit onderstreept ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer⁹.

---

⁷ Aanbeveling uit eigen beweging van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer nr. 01/2013 van 21 januari 2013 *betreffende de na te leven veiligheidsmaatregelen ter voorkoming van gegevenslekken*

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2013_0.pdf).

⁸ Referentiemaatregelen van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0
(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/referentiemaatregelen_voor_de_beveiliging_van_elke_verwerking_van_persoonsgegevens_0.pdf).

⁹ Zie ook Aanbeveling van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer nr. 01/2008 van 24 september 2008 *met betrekking tot het toegangs- en gebruikersbeheer in de overheidssector*

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2008_0.pdf).

Verschillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

OM DEZE REDENEN,

de Autoriteit

oordeelt dat volgende aanpassingen zich opdringen:

- de bewaartermijn te bepalen bij een herroeping van de verklaring en voorzien in een gedifferentieerde bewaartermijn naargelang het gaat om een lastgevingsovereenkomst, een verklaring tot aanduiding van een bewindvoerder of een verklaring tot de aanwijzing van een voogd (randnummer 22);
- artikel 12 van het koninklijk besluit van 31 augustus 2014 in overeenstemming te brengen met artikel 8, §1 van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van natuurlijke personen*, (randnummer 23).

wijst de aanvrager op het belang van de volgende elementen:

- de naleving van artikel 32 AVG en de verplichting van de verwerkingsverantwoordelijke om de gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens (randnummers 25-27).

Alexandra Jaspar

Directeur van het Kenniscentrum